

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 86 (2)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1 aprila 1933.

PATENTNI SPIS BR. 9890

Meiwald Franz, Wien, Austrija.

Tekstilne materije.

Prijava od 15 aprila 1932.

Važi od 1 avgusta 1932.

Traženo pravo prvenstva od 15 oktobra 1931 (Nemačka).

Do sada uobičajene tekstilne materije, koje su bile tkane, pletene, štrikane, virkovane ili kukičane, bile su uvek građene iz jednog ili više konaca, koji su postavljani paralelno, ili upredani ili upletani. Ove materije imaju kao što je poznato, sve samo malu elastičnost i usled toga nezgodu, da ako njihovi konci jednom budu istegnuti, ne mogu više svoj prvobitni oblik da zauzmu, napr. glatki oblik može jedino naročitim postupanjem, napr. peglanjem da bude ponovo delimično izveden. Dalja znatna nezgoda poznatih materija jeste takode ta, što je za postizanje tople, odn. materije koja zadržava toplotu, potrebna materija koja je zbijena i debela i usled toga je potrebna vrlo velika količina materijala. Ovim je uslovljeno znatno poskupljivanje materije i iz nje izrađenih predmeta. Takode je i srazmerno mala brzina prerade pojedinih konaca u materije.

Ove nezgode bivaju po pronalasku na taj način izbegnute, što kao građivne materije za tekstilne materije suprotno dosadanoj praksi, ne bivaju korišćeni pojedinačni konci, upredeni konci i tome sl., nego štrikana creva, od. štrikani konci, koji u sebi prirodno imaju znatno višu elastičnost no pojedinačni konci odn. upredeni konci. Naročito je korisno ako se upotrebljuju takva štrikana creva, čiji petljini štipići leže pod izvesnim uglom u odnosu na pravac istezanja, odn. prema podužnoj osi creva, jer time elastičnost creva još znatno biva po-

većana, i to u toliko više, što petljini štipići leže pod većim nagibom, odn. u koliko je veći ugao između petljinih štipića i podužne ose creva. Ako se za građenje štofa (materije) upotrebe takva štrikana creva, to gotova materija ne samo da dobija visoku istegljivost, nego i veliku elastičnost, koja sa svoje strane doprinosi da čak i po znatnim naprezanjima na zatezanje, bez obzira u kom pravcu, materija ponovo zauzima svoj prvobitni oblik. Ovo je napr. naročito korisno za sve odećne materije, kao što su štrikani radovi, ručni radovi i tome sl.

Dalja veoma znatna korist jeste takode i ta, što tako izvedene materije dobro drže toplotu, jer se u crevima sadrži vazduh koji zadržava toplotu. Jednovremeno s time, može znatno biti smanjena potrošnja u materijalu kao što je vuna, pamuk, svila i tome sl. tako, da već time biva proizvedeno znatno pojeftinjenje materija. Ali pojeftinjenje biva još dalje povećano, jer se prirodno, a da materija ne izgleda drugo, creva sa velikim brojem vlakana, konaca ili tome sl. znatno brže daju preraditi u materije, napr. tkati, kao pojedinačni konci. Time bivaju jednovremeno uprošćene mašine za tkanje, štrikanje i virkovanje, što u pogledu rada i fabrikacije ima znatne koristi. Creva i sami konci daju se bez velikih troškova izvesti na štrikaćim mašinama za visoko dejstvo, koje prema dužini pojedinih petlji mogu da proizvedu 500—1000 m i više creva na sat.

Da bi se mogli proizvesti kosi petljini štapići, bivaju upotrebljene mašine, kod kojih je osim poznate pogonske naprave za bravin omotač zajedno sa tanjirom za kalem, predviđena jedna pogonska naprava, pomoću koje iglenom cilindru biva dodeljeno obrtanje koje izvodi navedenu vezu petljinih štapića. Da bi se postigla povoljna i ravnomerna raspodela petlji, korisno je, da u štrikanim crevima odn. štrkanim koncima petlje budu pomerene međusobno po visini. Pri tome kod redova petlji, koje imaju dvostruko ili višestruko rastejanje petlji, mogu petlje, redovi petlji iste vrste, da budu pomerene izvedeni.

Pronalazak se, razume se, može primenjivati ne samo na odećne predmete, nego sa velikim uspehom i na tepihe, zidne obloge, tapetije, pokrivače itd. Za mnoge ciljeve može takode biti korisno, da se creva odn.

konci opliću oko središnjih podloga (umetaka) kao što su konci, upredeni konci, uzice ili tome sl.

Patentni zahtevi:

1. Tekstilne materije naznačene time, što kao gradivne materije za izradu tekstilnih materija umesto pojedinačnih konaca, upredjenih konaca ili tome sl. služe štrikana creva odn. štrikani konci.

2. Tekstilne materije, po zahtevu 1, naznačene time, što petljini štapići štrikanih creva odn. konaca leže pod izvesnim ulgom prema podužnoj osi creva odn. konaca.

3. Tekstilne materije, po zahtevu 1 i 2 naznačene time, što creva odn. konci bivaju opletani oko središnjih podloga (umetaka) kao što su konci, upredeni konci, uzice ili tome sl.